

# Spis treści

---

|                                                                                                                              |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Wstęp</b>                                                                                                                 | 9  |
| <br>                                                                                                                         |    |
| <b>Rozdział 1. Znaczenie informacji w procesie podejmowania decyzji w jednostkach samorządu terytorialnego</b>               | 13 |
| 1.1. Proces podejmowania decyzji w jednostkach samorządu terytorialnego                                                      | 13 |
| 1.2. Zarządzanie finansami samorządowymi jako szczególny element procesu decyzyjnego w jednostkach samorządu terytorialnego  | 17 |
| 1.3. Czynniki kształtujące sytuację finansową i kondycję jednostki samorządu terytorialnego                                  | 19 |
| 1.4. Przesłanki gromadzenia informacji w jednostkach samorządu terytorialnego                                                | 28 |
| 1.5. Wymogi stawiane informacjom generowanym w systemie finansowym jednostek samorządu terytorialnego                        | 32 |
| 1.6. Otoczenie jednostek samorządu terytorialnego wobec oceny ich gospodarki i kondycji finansowej                           | 34 |
| <br>                                                                                                                         |    |
| <b>Rozdział 2. Otoczenie prawne gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego w Polsce</b>                        | 39 |
| 2.1. Przejrzystość i spójność systemu prawnego regulującego zasady gospodarki finansowej                                     | 39 |
| 2.2. Zadania i kompetencje organów jednostek samorządu terytorialnego w aspekcie przejrzystości procesu decyzyjnego          | 50 |
| 2.3. Obowiązki informacyjne jednostki samorządu terytorialnego w kontekście możliwości obiektywnej oceny sytuacji finansowej | 59 |
| 2.4. Umiejscowienie i rola organów nadzoru i kontroli w systemie oceny \gospodarki finansowej JST                            | 64 |

|                                                                                                                                                                                                                         |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Rozdział 3. Procedura badań w zakresie ustalenia oceny gospodarki i kondycji finansowej jednostek samorządu terytorialnego – założenia i procedury badawcze</b>                                                      | 94  |
| 3.1. Przesłanki zmian w procedurze oceny gospodarki i kondycji finansowej jednostki samorządu terytorialnego                                                                                                            | 94  |
| 3.2. Metodyka doboru próby i przeprowadzenia badań kompleksowej oceny gospodarki i kondycji finansowej jednostki samorządu terytorialnego                                                                               | 98  |
| 3.3. Identyfikacja i ocena zapotrzebowania na zmiany w zakresie sprawozdawczości i wykorzystania metod oceny gospodarki oraz kondycji finansowej w jednostkach samorządu terytorialnego – podstawowe badania empiryczne | 104 |
| 3.4. Ogólna ocena wyników badań z uwzględnieniem potencjalnych zmian w preferencjach i oczekiwaniach instytucji i jednostek samorządu terytorialnego                                                                    | 128 |
| <b>Rozdział 4. Funkcje systemu rachunkowości budżetowej</b>                                                                                                                                                             | 138 |
| 4.1. Zasady ewidencji finansowo-księgowej w jednostkach samorządu terytorialnego                                                                                                                                        | 138 |
| 4.2. Zasady ewidencji finansowo-księgowej w przedsiębiorstwach zależnych od jednostki samorządu terytorialnego                                                                                                          | 141 |
| 4.3. Polityka rachunkowości a klasyfikacja budżetowa                                                                                                                                                                    | 145 |
| 4.4. Dysfunkcje systemu rachunkowości w jednostkach samorządu terytorialnego                                                                                                                                            | 148 |
| 4.5. Model rachunkowości budżetowej w kontekście nowoczesnego systemu oceny stanu gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego                                                                              | 151 |
| <b>Rozdział 5. Obowiązująca sprawozdawczość budżetowa oraz jej przydatność do zarządzania JST i oceny jej gospodarki finansowej</b>                                                                                     | 154 |
| 5.1. System sprawozdawczości budżetowej JST – analiza przeglądowa                                                                                                                                                       | 154 |
| 5.2. Charakterystyka poszczególnych sprawozdań budżetowych sporządzanych w jednostkach samorządu terytorialnego                                                                                                         | 160 |
| 5.3. Dysfunkcje sprawozdawczości budżetowej jako instrumentu zarządczego w jednostce samorządu terytorialnego                                                                                                           | 178 |
| 5.4. Wykorzystanie nowoczesnych instrumentów rachunkowości w kształtowaniu sprawozdawczości dla potrzeb oceny sytuacji i gospodarki finansowej JST                                                                      | 181 |
| <b>Rozdział 6. Przegląd metod oceny sytuacji finansowej JST</b>                                                                                                                                                         | 186 |
| 6.1. Metody oceny sytuacji finansowej JST                                                                                                                                                                               | 186 |
| 6.1.1. Analiza strukturalna sprawozdań finansowych jednostek samorządu terytorialnego                                                                                                                                   | 186 |
| 6.1.2. Analiza wskaźnikowa pozycji i atrakcyjności finansowej jednostki samorządu terytorialnego                                                                                                                        | 190 |

|                                                                                                                   |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 6.1.3. Ocena przedsięwzięć inwestycyjnych                                                                         | 199 |
| 6.1.4. Analiza kosztów i korzyści                                                                                 | 203 |
| 6.2. Metody oceny sytuacji finansowej jednostek podległych jednostce samorządu terytorialnego                     | 205 |
| 6.2.1. Główne kierunki analiz prowadzonych w pozostałych podmiotach sektora samorządowego                         | 205 |
| 6.2.2. Analiza wstępna sprawozdań finansowych                                                                     | 207 |
| 6.2.3. Analiza wskaźnikowa sytuacji finansowej pozostałych jednostek i podmiotów sektora samorządowego            | 212 |
| 6.3. Ocena ratingowa i jej znaczenie dla oceny sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego             | 215 |
| <b>Rozdział 7. Audyt finansowy jednostki samorządu terytorialnego a jej specyfika</b>                             | 222 |
| 7.1. Pojęcie audytu finansowego                                                                                   | 222 |
| 7.2. Źródła informacji audytowych                                                                                 | 224 |
| 7.3. Kryteria prowadzenia audytu finansowego jednostki samorządu terytorialnego                                   | 237 |
| 7.4. Ogólne procedury badawcze w procesie audytu                                                                  | 242 |
| 7.4.1. Planowanie zadania audytowego i analiza ryzyka                                                             | 242 |
| 7.4.2. Dowody i testy w procesie audytu                                                                           | 252 |
| <b>Rozdział 8. Model sprawozdania finansowego</b>                                                                 | 263 |
| 8.1. Założenia i warunki wyjściowe do budowy modelu sprawozdawczości finansowej                                   | 263 |
| 8.2. Kształt i zawartość informacyjna kompleksowego sprawozdania finansowego                                      | 267 |
| 8.3. Powiązania kompleksowego sprawozdania finansowego z systemem rachunkowości finansowej i zarządczej           | 278 |
| 8.4. Wykorzystanie kompleksowego sprawozdania finansowego w praktyce                                              | 288 |
| <b>Rozdział 9. Metodyka kompleksowej oceny gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego</b>           | 296 |
| 9.1. Założenia budowy modelu metodyki kompleksowej oceny gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego | 296 |
| 9.2. Modele kompleksowej oceny gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego                           | 304 |
| 9.2.1. Model budżetowy                                                                                            | 304 |
| 9.2.2. Model kompleksowy                                                                                          | 308 |
| 9.3. Warunki wdrożenia modelu kompleksowej oceny gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego         | 313 |

|                                                                                                                                                 |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 9.3.1. Prawne, organizacyjne i ekonomiczne warunki wdrożenia modelu kompleksowej oceny gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego | 313 |
| 9.3.2. Korzyści związane z wdrożeniem modelu dla otoczenia i jednostki samorządu terytorialnego                                                 | 318 |
| <b>Zakończenie</b>                                                                                                                              | 321 |
| <b>Bibliografia</b>                                                                                                                             | 323 |